

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 4. Vtrum persona, vel hypostasis Christi post incarnationem sit
composita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

repugnat inclinationi naturali. Deinde hæc unio continet eminenter omnem perfectionem substantiæ humanæ: unde non tam est contraria appetitui naturali, quam consentanea; quia magis perficit naturam, quam propria substantia: quare Christi humanitas non proprie inclinatur ad substantiam creatam, cum meliori modo sit completa per increatum. Sicut appetitus recte ordinatus non appetit bona inferiora sibi commensa, quando illa possidet in bonis melioribus; maxime si illa meliora non possint cum inferioribus consistere.

Obijcitur Quartò, Illa substantia humanæ naturæ vel est accidens; & sic non potest suppleri per aliquid increatum: vel est substantia pertinet ad integritatem hominis; & ita Christus non erit integer & perfectus homo.

Respondeo; Illam substantiam neque esse accidens propriè, neque substantiam, sed terminum & complementum substantiæ, ad genus substantiæ reductivè pertinet. Christus tamen propriè & completè est homo; quia hæc denominatio hominis, sumitur à naturâ, quæ in Christo est integerrima, & completa in ratione naturæ, licet non in ratione substantiæ.

Tertium genus argumentorum sumitur ex toto composito.

Obijcitur Primò, Videtur impossibile ut res tam infinitè distans, tam perfectè coalescant, ut resulter quiddam per se unum.

Respondeo; Si corpus & spiritus, qui tantum inter se distant, possint naturaliter uniri, ita ut etiam in unam naturam coalescant, cur virtute infinitæ, ea quæ etiam infinitè distant, non poterunt coniungi, non quidem in unam naturam, sed in unam personam? præsettum cum idonea proportio non defit; omnis enim creatura est imago vel vestigium diuinitatis, ab eâ promanans, & per eam assidue consistens, per intimam suppeditationem ipsius esse.

Obijcitur Secundò, Ea quæ aliquid unum per se constituunt, debent esse eiusdem generis; alioqui daretur aliquid, quod neque esset creatum, neque increatum; atqui hæc extrema, scilicet Verbum & humana natura, nõ sunt eiusdem generis: ergo &c.

Respondeo; Non est necesse ut extrema quæ uniantur sint eiusdem generis; ut patet in corpore & spiritu: nisi genus sumamus latè, ut comprehendat etiam rationem analogam. Quomodo etiam homo & Deus sunt eiusdem generis; quia sunt substantiæ. Vtrum autem illud compositum sit creatum, an increatum, dicitur Art. 7.

ARTICVLVS IV.

Vtrum persona vel hypostasis Christi, post incarnationem sit composita?

Respondet D. Thomas duabus Conclusionibus. Prior est: Persona Christi secundum id quod est in se, omninò est simplex. Altera: Persona Christi considerata secundum rationem personæ seu hypostasis, ad quam pertinet subsistere in aliqua naturâ, est composita. Ratio est, quia licet ibi sit unum subsistens, tamen est alia & alia subsistendi ratio. Vbi

Notandum est, Christi personam secundum se considerari, quando spectatur tantum, secundum ea quæ sunt ipsi naturalia: & sic considerata, est simplex; quia reperitur in illâ tantummodo natura diuina, & personalitas diuina, quæ nullam faciunt compositionem. Consideratur autem ut hypostasis seu persona, quando spectatur ut subsistens in aliqua natura, siue propria, siue alienâ; & sic est composita: nempe, si natura illa sit distincta.

Dicit autem in Christo esse duas rationes subsistendi; vel quia substantia Verbi subit rationem & vicem duarum substantiarum, dum duas naturas terminat: vel quia in Christo sunt duæ naturæ; quas ipse vocat duas rationes subsistendi: quia altera natura, est ratio cur subsistat perfectus Deus; altera, cur subsistat perfectus homo. Quamquam satis improprie dicatur in Christo esse duas rationes subsistendi: proprie enim tantum est vnica substantia, & subsistendi ratio; quamuis sint duæ naturæ, in quibus ipse subsistit. Sed est

DVBIVM.

An hæc unio fuerit vera compositio: & idcirco terminus resultans per hanc unionem, sit persona composita?

Multi DD. utramque simpliciter negant. Ita D. Bonaventura in 3. d. 6. a. 1. q. 2. Scotus ibidem q. 3. Durand. ibidem eadem qua sit. & alij quidam. Ratio est, quia compositio includit imperfectionem in utroque componentium.

Contrarium docet hic D. Thom. Pro quo Dico Primò, Unio incarnationis fuit vera & proprie dicta compositio ex substantia Verbi, & humanâ naturâ; ex quibus, hic homo Christus, qui est terminus huius compositionis, existit proprie compositus.

Probatur Primò, Ex Concilijs: Nam in V. Synodo c. 4. dicitur: Sancta Ecclesia unioem Verbi humana ad carnem secundum compositionem fatetur. Can. 7. Christus habet duas naturas, ex quibus est compositus. In Synodo VI. Actione 4. sub finem: Constat Christus & Christum ex duabus naturis compositum. Item Actione 11. in epistola Sephronij idem dicitur. Idem habetur in Concil. Rom. sub Martino I. Can. 8. Incarnationem secundum compositionem factam esse. Quo modo loquendi libenter utebantur Concilia propter hæresim Eutychemis, ut significaretur utramque naturam saluam mansisse in illâ coalitione.

Probatur Secundò, Ex Patribus: Dionysius c. 1. de diuinis nominibus: Supra modum, inquit, benignam (scilicet celebramus) diuinitatè: quia in vnâ personarum suarum, infirma nostra integrè verisimèque suscepit, ad se ipsam reuocans & adstringens humanitatem nostram; ex quâ ineffabiliter compositus est simplex IESVS, eternusque &c. Damasc. lib. 3. de fide c. 3. Substantialem dicimus unionem, quod duæ naturæ sint vnite in vnâ compositam Filij Dei hypostasin. cap. 4. Vnam hypostasin agnosceamus ex utraque naturâ compositam. Similia habet cap. 6. & 7.

Addo multos Patres uti nomine Mixtionis. Nazianzenus serm. de Paschate, Incarnationem vocat Mixturam. Tertull. lib. de carne Christi, dicit in Christo esse hominem mixtum Deo. Augustinus epist. 3. In illâ personâ, nempe puri hominis, Mixtura est corporis & animæ; in hac personâ, mixtura est Dei &

38
4. Obiect. quod Christi non esset perfectus homo.

Negatur.

39
Obiectio- nes ex parte coposit.

Refellit ur.

40
2. Quod extrema debeant esse eiusdem generis.

Refellit ur.

Christi persona secundum se
considerari, quando spectatur tantum, secundum
ea quæ sunt ipsi naturalia: & sic considerata, est
simples; quia reperitur in illâ tantummodo natura
diuina, & personalitas diuina, quæ nullam faciunt
compositionem. Consideratur autem ut hypostasis
seu persona, quando spectatur ut subsistens in aliqua
natura, siue propria, siue alienâ; & sic est composita:
nempe, si natura illa sit distincta.

42
Quomodo
in Christo
sint duæ
rationes
subsistendi.

43
Quidam
negant.

44
Christus
est verè
compositus,
ex substantia
Verbi &
humana natura.

1. Ex Concilio.

45
2. Ex Patribus.

Dicitur
Mixtura.

Dei & hominis. Ergo persona hominis, mixtura est corporis & anime; persona autem Christi, mixtura est Dei & hominis. Cùm enim Verbum Dei permixtum est anime habenti corpus, simul & animam suscepit & corpus. Quibus locis, nomine mixtionis, intelligunt compositionem; quamvis hic modus loquendi videatur duriusculus.

46
3. Ex rati-
one.

Probatur Tertiò Ratione: Christus homo est propriè vnum suppositum, & vna persona humana: atqui non est simplex suppositum; nam constat ex rebus distinctissimis, subsistentiâ diuinâ & naturâ humanâ: ergo est compositum.

Patet Consequentia; Tùm quia inter hæc, non est medium; tùm quia cõpositum nihil est aliud, quàm vnum quiddam ex multis inter se vnitis constans; & cõpositio, est diuersorum vnio, ita vt ex illis vnum existat, in quo alterum sit instar actus, vt hoc loco Verbum; alterum veluti potentia, vt humana natura: hæc enim per se necessaria sunt ad rationem compositionis. Aliq̃ autem imperfectiones, v.g. vt vtrumque sit incompletum, vt alterum informet alterum, non sunt de ratione compositionis.

47
Est etiam
compositus
ex duabus
naturis.

Dico Secundò, Per hanc vnionem subsistentiæ Verbi cum humanâ naturâ, etiã effectum est, vt Christus sit compositus ex duabus naturis; & vt duæ naturæ componant vnum subsistentem in vtrâque. Sequitur hoc manifestè ex priorè: & de hac compositione magis expressè loquuntur Cõcilia & Patres, quàm de alterâ: quamvis cõpositio ex duabus naturis pendeat & sequatur ex compositione subsistentiæ & humanitatis.

Vbi aduerte, in Christo esse duplicem compositionem: Prima, immediata & principalis, est subsistentiæ Verbi cum naturâ humanâ, quæ est instar vnionis personalitatis cum naturâ: & hæc primò & immediatè facta est per Incarnationem. Secunda, quæ est naturæ humanæ cùm diuinâ, quæ saltem ratione distincta est à priorè, & ex eâ sequitur.

Probatur propositio. Christus, vt subsistens in duplici naturâ, est quid compositum; & illius compositionis extrema sunt illæ naturæ, quæ inter se vniuntur: ergo componunt aliquid vnum.

48
Cur potius
in Christo
sit compo-
sitiõ, quàm
in Trini-
tate.

Dices, Diuinæ personæ quamvis inter se distinguantur, & vniantur in naturâ diuinâ, non tamen componunt quid vnum: ergo etiã si hæc duæ naturæ distinguantur & vniantur in subsistentiâ Verbi, non tamen ideò component quid vnum.

Respondeo Negando Consequentiam; Quia personæ diuinæ vniuntur in naturâ, non per compositionem ipsarum cum naturâ, vel inter se; sed per omnimodam identitatem & indistinctionem. Et quia inter se non aliter vniuntur, sed potius opponuntur; ideò nulla est ibi cõpositio: hic verò est diuinitas non sit coniuncta Verbo per compositionem, tamen humanitas vnitur Verbo per compositionem, & consequenter diuinitati: ita vt ex vtrâque naturâ sic vnità, non resultat nisi vna persona; quæ tamè virtute est instar duarum: quatenus enim subsistit in naturâ diuinâ, est persona diuina: quatenus autem subsistit in natura humana eius existentiam terminans, est persona humana. Vnica tamen est persona quæ terminatur ad vtramque vnionem; sed immediatè terminatur ad vnionem humanæ naturæ cùm personalitate Verbi; mediatè verò ad vnionem naturæ humanæ cum naturâ diuinâ.

Christi
vnica Per-
sona est
duplex.

Sed contrâ, Obijcitur Primò, Omnis cõpositio est ex partibus: atqui Verbum non potest esse pars: ergo non potest venire in compositione.

49
Compositio
non debet
esse ex par-
tibus.

Respondeo Negando Antecedens: Componens enim latius patet, quàm pars. Vt patet etiam in rebus creatis: quia est cõpositio ex subsistentiâ creatâ, & naturâ; ex lineâ, & puncto; quorum tamen neutrum est pars. Ita Christus componitur ex humanitate & Verbo, tamquam ex natura & subsistentiâ; non tamquam ex partibus. Neque enim Verbum potest dici pars, cùm pars dicat quid intrinsecè incompletum: neque etiã humanitas aut diuinitas, pars dici possunt, cùm sint integræ naturæ. Vide D. Augustinum lib. 3; contra Maximinum cap. 10. vbi docet diuinitatem non esse partem Christi: & humanitatem non accessisse diuinitati, tamquam partem parti.

Obijcitur Secundò, In omni compositione componentia se vicissim perficiunt; quia in cõposito habent suum complementum: atqui Verbum non perficitur: ergo eius vnio non est cõpositio.

50
Neque ad
perfectiõem
vtriusque
componen-
tis.

Respondeo; Quando componentia naturâ suâ sunt destinata ad componendum quid tertium, tunc perficiuntur. At Verbum diuinum in hoc mysterio non naturaliter, nec vt se perficeret, vnitur humanitati; sed vt perficeret naturam humanâ. Vnde in hac compositione hoc etiã est singulare, vt cõpositum, scilicet Christus, non sit perfectius intensiue altero componentium, scilicet Verbo: quia Verbum secundum se, continet excellentissimè totam naturæ humanæ perfectiõnem. Sicut Deus & mundus simul, non est quid perfectius quàm Deus seorsim; nisi extensiue tantum.

Obijcitur Tertiò, Esse cõpositi, exurgit è componentibus; atqui esse Christi, cùm sit æternum, non resultat ex illis: ergo Christus non est cõpositus.

51
Esse Chri-
sti, vt est
persona
humana,
pendet à
componen-
tis.

Respondeo; Etiã si esse Christi, vt est Verbum Dei & persona diuina, non pendeat à componentibus; tamen esse eius, vt est persona humana, & homo, pendet ab humanâ naturâ.

Obijcitur Quartò, Omne cõpositum, est sua componentia simul sumpta: vt, homo est anima & corpus coniuncta: atqui Christus non est diuinitas & humanitas coniuncta: ergo non componitur ex illis.

52
Christi
est diuini-
tas & hu-
manitas
coniuñctæ,
vt quilibet
volunt.

Respondeo; Quidã absolutè concedunt Christum esse humanam & diuinam naturam vnitam. Ita Greg. Arim. in 1. distin. 28. quæst. 2. ad 18. Probatur ex D. August. tract. 78. in Ioan. Sicut coniuñctæ, vnus est; inquit, homo anima rationalis & caro, sic vnus est Christus, Deus & homo, ac per hoc, Christus est Deus, anima rationalis, & caro. Similiter in Enchiridio cap. 38. Cur impossibile videatur vt Verbum, caro, & anima vnus I E S V S Christus, vnus Dei hominisque sit filius? Damascen. l. 3. de fide cap. 19. Duæ naturæ, vnus Christus; & vnus Christus, duæ naturæ. Idem expressè dicunt: D. Leo Epist. 11. quæ est ad Tullianum. Et D. Bernard. lib. 5. de considerat. ad Eugenium paulò post medium. Ratio est, quia nihil est aliud persona, quàm natura & subsistentia.

53
Negant id
Thomista.

Thomistæ tamen reiiciunt hanc locutionem tamquam hæreticam. Primò, quia in Concil. Constantiensi Sess. 15. damnatur ille articulus Ioannis Hus, ordine quartus: Duæ naturæ diuini-

tas &

tas & humanitas, sunt vnus Christus. Secundò, quia inde sequuntur propositiones hereticæ, nempe, diuinitatem, esse diuinitatem & humanitatem simul sumpta, si ita colligas. Christus est diuinitas & humanitas; atqui Christus est diuinitas: ergo diuinitas est diuinitas & humanitas.

Refellitur.

Sed facile responderi potest, Concilium Constantiense damnare illam propositionem in sensu auctoris, qui erat sensus diuinus, vt docet Thomas Waldensis lib. i. doctrinalis fidei antiquæ cap. 42. Argumentum verò est Sophisticum: patet in simili: Christus est mortuus, Christus est diuinitas: ergo diuinitas est mortua. Item Christus est compositus ex diuinitate & humanitate, Christus est diuinitas: ergo diuinitas est composita ex diuinitate & humanitate. Variatur enim appellatio.

Explicatur identice, nõ formaliter

Respondeo ergo Primò, hanc propositionem esse hereticam: *Christus est humanitas*, quia confundit naturas; nec in sensu formali nec identico potest admitti. Secundò, hæc est vera, *Christus est diuinitas*, quia est identica, vt patet ex tractatu de Trinitate. Tertiò *Christus, est diuinitas & humanitas coniunctim*, est vera identice; quatenus Christus accipitur pro supposito, non simplici, sed vt includit naturam humanam; non tamen omnino propriè seu formaliter. Sicut nec ista: *Verbum, est diuinitas & humanitas simul*: hæc est enim multò minùs propria.

Quare ad Argumentum Respondeo, compositum esse sua componentia simul sumpta, non in sensu omnino proprio & formali, sed identico. Compositum enim nihil includit, nisi ipsa componentia coniuncta: & ipsa componentia coniuncta, nihil includunt nisi quòd includitur in composito.

ARTICVLVS V.

Virum in Christo fuerit facta aliqua vnio anima & corporis?

54

Respondetur affirmatiuè; scilicet Christum assumpsisse humanam naturam, compositam ex anima & corpore coniunctis. Est fide tenendum, & expressè definitur in Concil. Ephesino primo, can. 13. *Non enim dicimus*, inquit, *quòd Dei natura, conuersa vel immutata, facta sit caro; nec quòd in totum hominè, qui est ex anima & corpore, transformata sit; sed magis quòd carnem animatam anima rationali sibi copularit; Verbumque substantialiter, ineffabiliter, & incomprehensibiliter factum sit homo. Et in Synodo 4. act. 5. vbi definitur Christus esse perfectus in humanitate & diuinitate, verus Deus & homo, ex animà rationali & corpore. Et in Synodo Quintà, actione quartà cap. 4. *Qui non consentitur, sicut Sancti Patres docuerunt, vniõnem Dei Verbi ad carnem animatam animà rationali & intellectualem, secundum compositionem, id est, secundum substantiam factam, & propterea vnã eius substantiam esse, anathema sint.* Et in Synodo Sexta, Actione 11. in Epist. Sophronij: *Simul, inquit, caro, simul Dei Verbi caro, animata, rationalis.* Quæ Epistola approbatur à toto Concilio Actione 13.*

55

Vnde errat Magister cum in 37. dist. 6. art. 6.

refert contrariam sententiã vt probabilem, tamquam probabile sit Christum assumpsisse carnem & animam, sed nõ vnita inter se immediatè, sicut in nobis, sed tantum vnita cum Verbo. Neque rectè quidam illū excusat, quòd eius tempore contrarium non fuerit adhuc manifestè definitum, & hoc damnatum; sed primùm ab Alexandro III. Capitulo *Cum Christus*, titulo de hereticis. Constat enim in Concilijs citatis expressè esse damnatum: imò semper fuit hereticum. Nam inde clarè sequitur Christum non esse, verum hominem: Nam de hominis ratione est, vt constet ex animà & corpore vnitis, per modum materiæ & formæ. Deinde sequitur illum non potuisse concipi, mori, resurgere: Nam cõceptio hominis fit per vniõnem animæ cum corpore, & mors per separationem animæ à corpore, Resurrectio per reunitiõnem animæ cum corpore. Nam à Verbo, nec anima nec corpus vmq̃a relictum fuit: quare mors non potest intelligi per separationem animæ à Verbo, nec resurrectio per coniunctionem anime cum Verbo, sed cum carne dumtaxat.

Magister refellitur.

Alioquin Christus non fuisset verus homo.

Dices; ex animà & carne inter se vnitis, constituitur persona humana: ergo si in Christo fuit hæc vnio, etiã fuit in ipso persona humana distincta à Verbo.

56

Respondeo, ex animà & corpore vnitis, per se primò tantum resultat humana natura; persona autem tantummodò secundariò, & ex consequenti, si nimirum illa natura sibi relinquatur: atqui in Christo non relinquatur sibi, sed ita Verbo adstringitur, vt eius propria personalitas præueniatur à personalitate Verbi; ita vt ex naturâ humanâ & personalitate Verbi, existat humana persona, non distincta à Verbo.

Quomodo ex anima & corpore vnitis constituitur persona humana.

ARTICVLVS VI.

Virum humana natura fuerit vnita Verbo accidentaliter?

Respondetur; humana natura non accidentaliter, sed substantialiter Verbo vnita est. Est fidei, definita in Synodo 111. Generali, can. 2. *Si quis non consuetur carni secundum substantiam, vnitum Dei Patris Verbum, anathema sit. Can. 13. Dicimus quòd Verbum carnem animatam animà rationali, sibi copularit; & substantialiter, & ineffabiliter, & incomprehensibiliter factus sit homo. Et in epistolâ Synodicâ Concilij Alexandrini ad Nestorium, fauissimè dicitur Deum carni vnitum iuxta substantiam, & hypostasiõs. Et luculentissimè in V. Synodo act. 4. can. 4. & 5. Vbi, non solum definitur Verbum vnitum carni substantialiter & secundum substantiam; sed etiam excluduntur omnes modi vnionis accidentalis. Damascenus lib. 3. de fide cap. 3. *Essentialem dicimus vnionem, non quòd ex duabus naturis vna composita perficiatur; sed quia, due vnite sunt verè in vnã hypostasi filij Dei.**

57

Sequitur etiã hæc veritas apertè ex dictis art. 2. & 3. Et ratio est Primò, Quia Verbum ita vnitum est humanitati, vt ex his duobus extiterit substantia composita, verè & propriè vna: nam Verbū effectum est substantiale complementum eius.

Vnio Verbi ad humanitatem est substantialis.

C c iij eius.